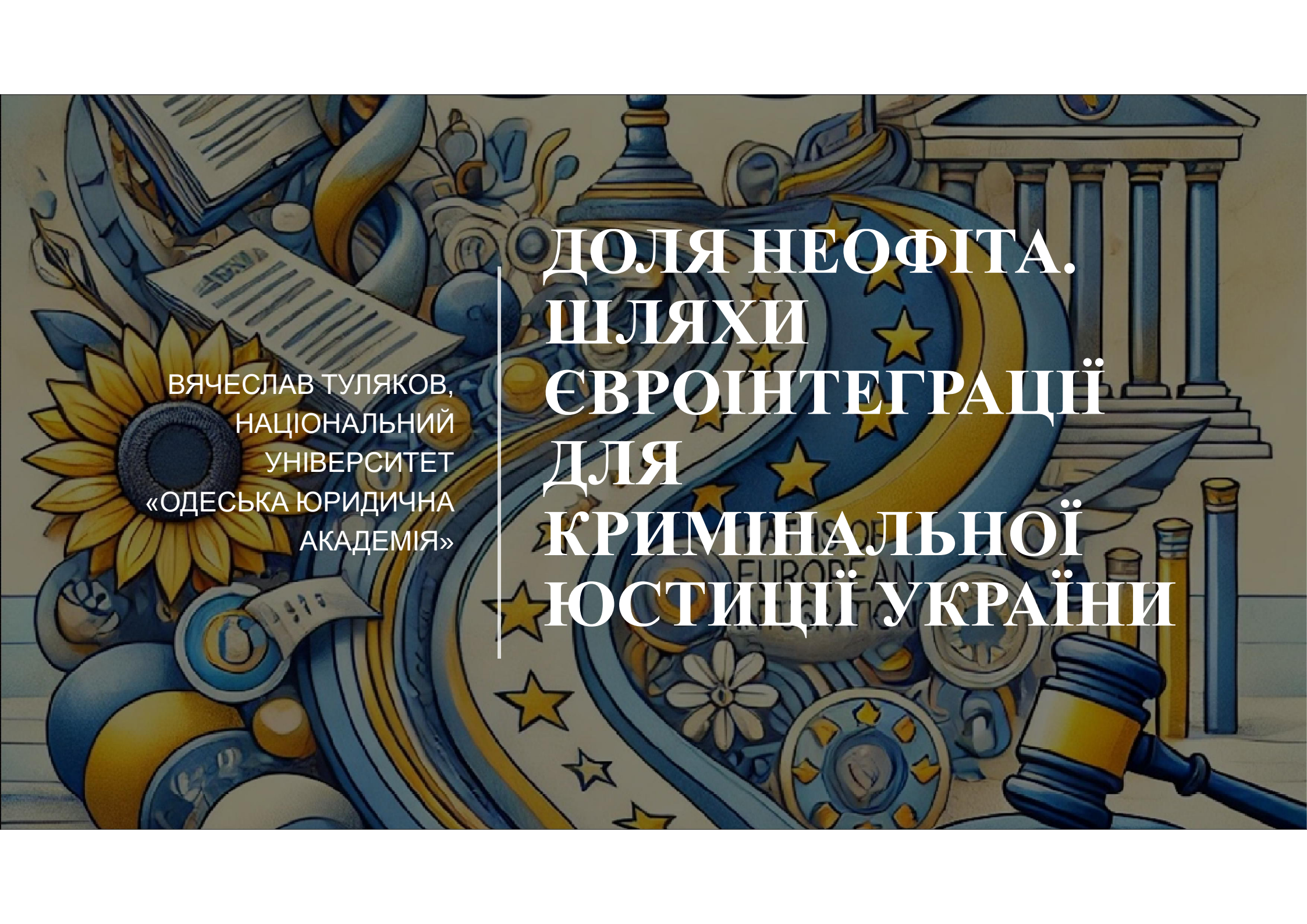

A detailed illustration in shades of blue and yellow. It features a large sunflower on the left, a document with the word 'ЗАКОН' (Law) at the top, a gavel in the bottom right, and a background of classical columns and a building. A large circular emblem with twelve yellow stars is prominent in the center. The text is overlaid on this background.

ВЯЧЕСЛАВ ТУЛЯКОВ,
НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА
АКАДЕМІЯ»

ДОЛЯ НЕОФІТА. ШЛЯХИ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ ДЛЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

ДОДАНА ВАРТІСТЬ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА ЄС

- Кримінальне право є чутливою сферою політики, де відмінності між національними системами залишаються суттєвими.
- З огляду на транскордонний вимір багатьох злочинів, прийняття заходів кримінального права ЄС може допомогти забезпечити, щоб злочинці не могли ховатися за кордонами або зловживати відмінностями між національними правовими системами в злочинних цілях (CRIME HEAVENS)
- Зміцнення взаємної довіри

(Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee, and the Committee of the Regions towards an EU criminal policy: ensuring the effective implementation of EU policies through criminal law /* com/2011/0573 final */)

КЛЮЧОВЕ
ОБҐРУНТУВАННЯ
НАДНАЦІОНАЛЬНИХ
ДІЙ ЩО
ЗАСЛУГОВУЮТЬ НА
ЗАХИСТ ЗАСОБАМИ
КРИМІНАЛЬНОГО
ПРАВА

- демонстрація існування європейських суспільних благ
- внутрішній ринок
- транснаціональний захист навколишнього середовища
- забезпечення безпеки громадян, свободи переміщення та інших важливих транснаціональних інтересів ЕС

СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА ЄС: ЖОРСТКО

Відповідно до статті 83 Договору про функціонування Європейського Союзу (ДФЄС) ЄС може ухвалювати директиви з мінімальними нормами кримінального права ЄС щодо різних злочинів.

Перш за все, згідно зі статтею 83(1) ДФЄС, можуть бути прийняті заходи щодо переліку чітко визначених «єврозлочинів», які стосуються тероризму, торгівлі людьми, сексуальної експлуатації жінок і дітей, незаконного обігу наркотиків, незаконного обігу зброї, відмивання грошей, корупції, підробки платіжних засобів, комп'ютерних злочинів і організованої злочинності, порушення євросанкцій, мови ворожнечі, екологічних правопорушень, насильства проти жінок.

СФЕРА ЗАСТОСУВАНН Я КРИМІНАЛЬНОГ О ПРАВА ЄС: М'ЯГКО

Стаття 83(2) ДФЄС дозволяє Європейському Парламенту і Раді, за пропозицією Комісії, встановлювати «мінімальні правила щодо визначення кримінальних злочинів і санкцій, якщо зближення кримінальних законів і правил держав-членів виявляється необхідним для забезпечення ефективної реалізації політики Союзу в сфері, яка стала предметом заходу з гармонізації».

Це положення не містить переліку конкретних злочинів, але робить виконання певних правових критеріїв передумовою для прийняття кримінально-правових заходів на рівні ЄС.

Саме в цій сфері інституції ЄС повинні зробити політичний вибір: використовувати чи не використовувати кримінальне право (замість інших заходів, таких як адміністративні санкції) як інструмент правозастосування; а також визначити, які політики ЄС вимагають використання кримінального права як додаткового інструменту правозастосування.

СФЕРА ЗАСТОСУВАНН Я КРИМІНАЛЬНОГ О ПРАВА ЄС: ЛАГІДНО

- Стаття 114 TFEU: "Внутрішній ринок" дозволяє ЄС ухвалювати законодавчі заходи для гармонізації національних правових систем, якщо це необхідно для забезпечення функціонування внутрішнього ринку. Використання цієї статті для криміналізації є обмеженим і можливе лише в тому разі, якщо це прямо пов'язане з внутрішнім ринком (наприклад, захист конкуренції або споживачів).
- У випадку застосування Статті 325 TFEU: "Захист фінансових інтересів ЄС" існує зобов'язання держав-членів захищати фінансові інтереси ЄС шляхом впровадження ефективних, пропорційних і стримуючих кримінальних санкцій. У цьому випадку, криміналізація діянь є не тільки допустимою, але й необхідною для виконання фінансових зобов'язань перед ЄС.

МАЙБУТНЄ
КРИМІНАЛЬНОГО
ПРАВА ЄС:
РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО
ПОДАЛЬШИХ ДІЙ -
2024.

Кримінальне законодавство ЄС повинно керуватися наступними трьома міркуваннями:

- повага до загальновизнаних принципів кримінального права, таких як принцип законності і принцип (ultima ratio), а також захист основних прав людини в цілому;
- необхідність забезпечення внутрішньої узгодженості кримінального законодавства ЄС (freedom, security and justice);
- поваги до різних правових систем і традицій держав-членів і надання євронормам необхідної гнучкості для їх імплементації таким чином, щоб не порушувати систему і послідовність національного кримінального законодавства.

ПЕРСПЕКТИ ВИ: ГАРМОНІЗАЦІЯ ЗАГАЛЬНОЇ ЧАСТИНИ

- Мінімальні правила про покарання для фізичних та юридичних осіб,
- Відповідальність юридичних осіб,
- Обтяжуючі та пом'якшуючі обставини
- підбурювання, пособництво та попередня злочинна діяльність,
- юрисдикції,
- строків давності,
- наявності на національному рівні ефективних та пропорційних слідчих інструментів та статистичних даних.

ULTIMA RATIO

- Потреба держав-членів у забезпеченні узгодженості та збереженні основних принципів своїх національних правових систем
- МАЄ бути врахована законодавчим органом Союзу

ЦЕНТРАЛЬНОЮ
ІДЕОЛОГЕМОЮ
РОЗВИТКУ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО
КРИМІНАЛЬНОГО
ПРАВА Є

- Завдяки принципам субсидіарності та пропорційності заходи ЄС з гармонізації кримінального права не можуть «виходити за межі необхідного».
- Повага до різних правових систем і традицій держав-членів в контексті надання нормам європейського кримінального права необхідної гнучкості для їх імплементації таким чином, щоб не порушувати систему і послідовність національного кримінального законодавства.
- Це зазначає, що автентичне копіювання європейських директив **не повинне бути центральним трендом** при апроксимації *acquis* у національне законодавство

Є НЮАНС...

- Рішення у справі «GREEK MAIZE» 1989 року, де Суд ЄС ухвалив рішення про застосування кримінального права на основі зобов'язань держав-членів за статтею 4(3) Договору про заснування Європейського Союзу.
- Суд постановив, що хоча вибір покарань залишається на розсуд держав-членів, вони повинні забезпечити, щоб порушення права ЄС криміналізувалися за умов, аналогічних тим, які застосовуються до порушень національного законодавства аналогічного характеру, і щоб покарання були ефективними, пропорційними і стримуючими.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ,

tuliakov@onu.edu.ua

2024

PATHS OF
EUROPEAN
INTUGRATION

